

2. Гура, Т., Ігнатюк, О., Резнік, С. *Особливості структурного підходу при формуванні управлінського ефективного лідерства. Теоретичні та прикладні аспекти дослідження феноменів лідерства, управління та розвитку соціального об'єкту*, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», 2024, с. 85

URL: <https://doi.org/10.20998/2078-7782.2024.3.06>

3. Томах, В., Дорошенко, Т., Тимошенко, Ю. *Стилі лідерства та їх вплив на управління підприємство*, 2025, С. 5-6

URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-149>

**Науковий керівник – Табацкова Г. В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет**

СИЛА ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МЕНЕДЖЕРА У ВІДНОВЛЕННІ БІЗНЕСУ ПІСЛЯ КРИЗИ

**Циганкова Є.О.,
ЗВО спеціальності 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

Справжня сила лідера проявляється не тоді, коли все йде за планом, а у моменти найбільших випробувань. В умовах невизначеності, ризиків і загроз саме від керівника залежить, чи зможе команда зберегти цілісність і працездатність. Лідерські якості стають тим невидимим фундаментом, на якому тримається не лише ефективність підприємства, а й моральна стійкість колективу. Вони допомагають не піддатися паніці, вселяти впевненість у майбутнє та створювати відчуття безпеки навіть тоді, коли зовнішні обставини цього не гарантують.

Для українських підприємств це питання набуло особливої ваги під час війни. Бізнес змушений працювати в умовах постійної загрози, адаптуючись до нової реальності. Психологічний стан працівників безпосередньо впливає на результативність діяльності, а тому вміння менеджера бути лідером — це не лише перевага, а життєва необхідність. У кризових ситуаціях саме сила

лідерських якостей визначає, чи зможе організація не просто вистояти, а й віднайти ресурси для розвитку.

Згідно з даними PwC, навіть серед тих українських компаній, які продовжили діяльність під час війни, 29% підприємств зіткнулися з високим рівнем стресу працівників. Отже, робота над стійкістю стає першочерговою для менеджерів [1]. У цьому контексті важливим є вміння керівників розвивати власну лідерську стійкість, адже саме вона допомагає ефективно взаємодіяти з командою, приймати виважені рішення та підтримувати продуктивність у кризових умовах. Це передбачає розвиток емоційного інтелекту, здатності до швидкої адаптації та вміння зберігати концентрацію під тиском. Менеджери повинні володіти навичками комунікації, які дозволяють не лише мотивувати команду, але й створювати атмосферу довіри та взаємопідтримки.

Такий підхід стає ключовим чинником успішного функціонування бізнесу в умовах нестабільності, адже сильний, психологічно підготовлений керівник здатен не лише зберегти робочі процеси, а й перетворити виклики на нові можливості для розвитку підприємства [1].

Після подолання кризи природним прагненням власників бізнесу є якнайшвидше повернення до звичного режиму роботи. Проте реальність післякризового періоду суттєво відрізняється від довоєнних умов, тому важливо ретельно продумати подальші кроки. Саме тут лідерська стійкість проявляється у вмінні реалістично оцінити ситуацію, визначити пріоритети та прийняти стратегічні рішення.

Необхідно враховувати як зовнішні, так і внутрішні чинники, що впливають на бізнес, проаналізувати його сильні та слабкі сторони, а також визначити, які ресурси втрачені, які збережені та які слід залучити для відновлення діяльності [2].

Якщо криза виникла раптово - наприклад, через ракетний обстріл чи руйнування інфраструктури, - це змінює всі правила гри. У такій ситуації важливо швидко оцінити наслідки, підтримати комунікацію з клієнтами,

постачальниками та партнерами, адже прозорість є запорукою довіри та подальшої співпраці [2].

Навіть у кризі можна знайти нові можливості: переглянути процеси, оптимізувати логістику, запровадити альтернативні формати роботи, перейти на цифрові канали комунікації й продажу. Це шанс не просто відновити бізнес, а зробити його сильнішим, гнучкішим і технологічно зрілішим [2].

Коли кризові виклики стають системними, особливого значення набуває антикризове управління як ключова функція сучасного менеджменту. Воно передбачає:

- ранню діагностику кризових явищ;
- оперативну реакцію на ризики;
- адекватність управлінських рішень рівню загроз;
- мобілізацію внутрішнього потенціалу підприємства [3].

Ефективність антикризового управління визначається насамперед людським фактором - свідомою діяльністю керівника, його здатністю вчасно виявляти проблеми, концентрувати ресурси, використовувати досвід і приймати гнучкі рішення.

Таким чином, сила лідерських якостей менеджера і здатність до антикризового управління взаємодоповнюють одна одну, формуючи основу стабільності, стійкості та подальшого розвитку бізнесу.

Список використаних джерел

4. *Як вибудовувати лідерську стійкість*. Kyivstar Business Hub, 3 травня 2023. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/yak-vybudovuvaty-lidersku-stijkist>
5. MYRONIUK CONSULTING. Як бізнесу вийти з кризи? URL: <https://www.myroniuk.com/businessrecovery/>
6. Вернер Карл. Лідерство та антикризовий менеджмент в українських міжнародних компаніях в умовах нестабільності. Західноукраїнський національний університет. Тернопіль – 2023, с. 20 URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/50228/1/Bachelor%20Verner.pdf>

*Науковий керівник – Олійник Т. Г.,
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств
Миколаївський національний аграрний університет*